

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

Medicamentorum sudorifero-
rum Naturâ, Operatione, & Ufu.

27 AM,

PRESIDE DEO OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. THEODORI RYCKII, J. U. D.

in Illustri Academiâ Lugduno-Batavâ Professoris
Historiarum & Eloquentiæ,

NEC NON

*Amplissimi Senatûs Academici Consensu, & Alma
Facultatis MEDICÆ decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS.

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privi-
legiis ritè ac legitime consequendis,

Publico examini subjicit

JOSUA PALMER, ANGLUS.

Ad diem 2. Julii, loco horisque solitis.

LYGDVNI BATAVORVM,

Apud ABRAHAMUM ELZEVIER,
Academiæ Typograph. MDCCLXXXII.

19

1185. 9. 16
198

12

Virtu Pietate Doctrinâque Conspicuis

D. D. SAMUELI CRADOCK.

S. S. T. B. de Ecclesiâ suis scriptis doctis-
simis optime merito, & Studiorum meo-
rum Fautori honorando.

D. D. EDUARDO HULSH.

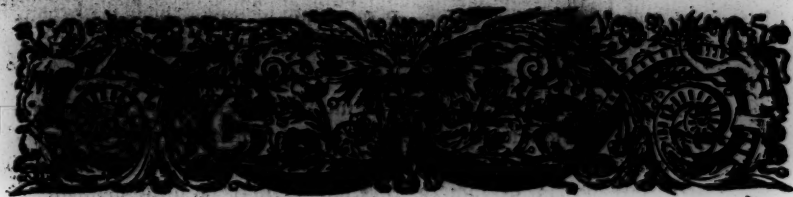
M. D. & in Inclÿto Medicorum Collegio
Londinensi Socio ut & in meis Medicinæ
studiis instructori fidelissimo.

**Hanc disputationem Inauguralem
grati Animi Indicium**

D. D. D.

JOSUA PALMER,

Auctor & Respondens.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS

D E

Medicamentorum sudorifero-
rum Naturâ, Operatione, & Usu.

T H E S I S I.

corpus humanum mechanicè omnino esse con-
structum, (cum hodiernâ luce tam clare sic
demonstratum) nullus non agnoscit; adeo-
que functiones ejusdem eodem peragi mo-
do, quod fateatur est necesse. Exemplâ u-
bique prostant iis, qui partium structuram,
& conformationem, usum, aliarumque ad
alias perpendunt respectus, indeque œco-
nomiam animalem, ratione fundatam, experimentisque con-
firmatam, secundum materiæ motusque ritè deducunt leges.

Aliis autem omiſſis argumentis , alimentorum videlicet in ventriculo concoctione , chyli in inteſtiniſ ſecretione , ſanguinis in Corde fermentatione , ſpirituumque animalium in Cerebro ſegregatione , plurimiſque ejuſdem farinæ , quæ ad veritatem poſitionis noſtræ ſupradictæ multum conferrent dilucidandam : contemblemur hic ſolum ſecretionem illam quæ in glandulis corporis , externis , emunctoriis dictis , peragitur , quædamque inde de ſudorum naturalium fiendi præmittamus modo , quo ſubjecti noſtri diſcuſſionem expediamus ſalicius . Hic autem ſtatim conſiderationi noſtræ ſeſe obijciunt earum conformatio , ſigura , & magnitudo .

I I I.

Ut melius autem earum expiſcamur conformationem , primo ſanguinis à corde per arterias ad extremam uſque corporis ſuperficiem in generationis principio conſideremus motum . Cum enim humores è Corde in arterias expellantur , ſuum continuare conantur motum , donec à cauſa aliqua impediuntur externa , unde motum ſuum vel in alia transferre cogantur corpora , vel ejuſdem determinationis pati mutationem . Hinc eſt quod ſanguinis maſſa , cum per arterias capillares corporis attingat ſuperficiem , ibique cutem cuticulamque inveniens , quæ motum ejus in rectam impediunt lineam ulteriorem (cum motus ſanguinis non tantus ſit , ut cutis , cuticulæque æquipolleat , ſuperfici ei , & quieti) neceſſe eſt ut ipſius motus determinationis aliquam patiatur immutationem , & in curſu à lineâ rectâ deſcedente procedat . Cum autem tractus ad curſum ejus adeo reſſum non eſſent conformati , neceſſe fuit ut ſanguis , in artiarum capillarium extremis , aliquam contraheret moram , dumque ſanguinis à tergo undulationes , eidem in vaſculorum finibus exiſtenti , majorem impreſſerant impetum (cum humorum in corpore nulla concedatur quies) priores , capillarium tunicarum fines in quaſdam atpollebant veſiculas , ex quibus tandem viam ſibi perforabant humores , ut ad Cor (motus eorum prin-

principium) moventur in circulo, hoc est, motus principii
 finisque respectu. Ulterius hic autem notandum, quod fermenta-
 tione in vesiculis hisce continuata, variz sanguinis particule
 inter se varie erant commixtæ, hinc quæ cæteris erant tenuio-
 res, alias antevertentes, minima sibi formarunt vascula, per
 quorum ductus motus ipsorum nituitur continuationem; dum
 crassiores, tractus tandem efformarunt patentiores. Unde ex
 prædictis constat, glandulas subcutaneas nihil aliud esse quam
 tunicarum capillarum in cute terminantium expansiones, vasis
 variis præditas, uno, (arteria videlicet) humores illuc afferen-
 di, duobusque (vena scilicet vaseque lymphatico) quod ibi erat
 adductum, referendi gratiâ. Humorum autem à Corde ad cor-
 poris superficiem, & vice versa ostenso circuitu, restat ut ex-
 plicem quomodo particule quædam spirituum animalium, san-
 guinisque tenuiores ad extra ferantur. Cum autem ex antea
 dictis pateat, in vesiculis illis glandulosis (quarum supra men-
 tionem fecimus) lenem quandam semper fieri fermentationem,
 deest tantum causa aliqua particularis, quæ massæ hujus ferment-
 tantis particulas ad unum potius quam aliud aliquod determinet
 punctum. Hinc est quod unicuique harum glandularum super-
 ficiei, nervum conspiciamus insertum, sic enim spiritus per il-
 los delati, & fermentationem adjuvant, & particularum mo-
 tum in regionem iis oppositam, vergere faciunt, unde minima
 ibi ab his particulis subtilioribus exciduntur foramina, quibus
 velut ostiolis vaporum continua sit resolutio. Cum enim nervus
 ad sensum ibi collocari non videatur, cum non satis sitensus,
 situmque ad partem glandulæ obtineat inferiorem, & alia ad
 sensum comparantur fibrillæ, neque etiam ad motum, cum
 nullus adsit manifestus, restat ut aliquo modo particularum se-
 rosarum conferrent secretioni, cujus supra exposuimus modum.
 Hinc est quod à sudoribus spirituum tantum fiat dispendium; spi-
 ritibusque penè exhaustis, sudoriferis vix obsequuntur humo-
 res. Quod autem ad pilos glandularum poris appositos spe-
 ctat, videtur quod à vaporibus continuo erumpentibus crassio-
 ribus, frigoreque condensatis primo fuerunt orti: cum enim
 vapores primo superint, crassiores particule linea rectâ ma-
 gis moveri pergebant, quam subtiliores, hincque subtiliores
 quaquaversum se expandentes, apertiores, & quasi glandulosas.

(ut autophago pateat) pilorum reddebant radices; quorum ibi locutorum talis mihi videtur usus; ne transpiratione scilicet insensibilis fieret nimis, sed ut vapores à linea recta aliquo modo per crassiores pilorum radices detorti, ad partes eorundem laterales glandulosas reflexi, per eas non adeo evaporent confertim. Hinc in sudoribus pilorum radices liquore videmus circumfusas.

I V.

Quoad Figuram sapius ludit Natura, nunc enim trigona sunt, nunc globosæ, nunc alius cujusdam figuræ prout locum situmque inter se obtinent: ut plurimum vero eas aliquo modo pyramidales esse existimo, ob impetum sanguinis in eas ex arteriis capillaribus irruentis, & membranam earum in conum quasi extendentis, ut etiam à particularum fermentatarum motu in unam quandam regionem à spirituum animalium per nervos influxu determinato. Hæc de minimis miliaribus dictis conjici velim, nam in majoribus, ubi vasa sunt plura, & majora, & per consequens major sanguinis impulsus est superficies, varizque glandulæ simul sunt conjunctæ, globosior esse possit figura.

V.

Quod magnitudinem respicit, aliæ alias longe superant, subaxillares videlicet, & inguinales miliaribus aliis subcutaneis longè sunt majores, cujus hæc mihi videtur ratio, quia in locis musculorum actioni maxime expositis collocantur, ut inde quasi spongiâ compressa serosi elicerentur humores. Quod etiam obtinet in glandulis illis miliaribus supra membranam carnosam musculosamque situm obtinentibus, quò melius earum actione compressæ, serum suum leniter dimittant.

VI. His

Hic igitur jactis fundamentis, sanguinem (qui est subjectum de quo efficiuntur sudores) examinemus breviter. Hunc autem variis constare particulis, salinis videlicet, terrestribus, aquosis, oleosis & similibus, unicuique satis pateat, qui cum arte Chymicâ variis examinarint modis, imo & iis quoque manifestum sit qui ejusdem solummodo sanguinis per v. d.educti observarunt secessionem in diversas partes: non enim cum quantam quandam essentiam Chymicam ab aliis humoribus existimamus distinctam. Præterea quid opus foret tot colatoriis inter se diversis, Hepate scilicet pro Bilis, Renibus pro urinæ, Cerebroque pro spirituum animalium secretionem, si humores varii secretioni adepti in sanguine non adfuerint? Natura enim nil agit frustra, summusque Opifex omnia, imo minima numero, pondere, mensurâque libravit debitâ.

V. I I.

Ut autem ad rem nobis propositam accedamus proprius, requisita sudorum tam naturalium quam artificialium eliciendorum hic expendamus breviter: his enim expositis medicamentorum sudoriferorum naturam perscrutare licebit intimius.

V. I I I.

Primum autem quod sese offert est Fermentatio, quæ est motus intestinus corporum solidiusculorum inæqualiter fluido liquori innatantium, à materia mundi æthereâ per poros diversæ trajiciente figuræ. Cum enim omnia fere materiâ hæc subtili sint perfusa, necessario motum semel impressum conservant corpora, quamdiu regularis pororum est dispositio, ut illi liberum satis concedatur movendi spatium, ubi autem motus ejus ab aliquâ perturbatur causâ, viam sibi conatur efficere, celeriorique motu, & impetu ea quæ partim poros obstruunt corpora, de loco pellerè, qui impetus ad partes delatus vicinas; motum efficit continuum, ob eadem corpuscula de hac vici-

viciniâ in aliam propulsa, quæ ibi vias efficientia arctiores, vi ætheris ibidem contenti ulterius protruduntur, unde motus ille non cessat, donec particularum inter se regularis fiat dispositio, aut crasis illarum evertatur penitus. Itæ etiam res in humano corpore eodem se habent modo. Cum enim sudoribus non urgeamur continuis, quandoquidem vasa dantur è glandulis revehencia plurimum ejus quod adduxerunt alia, necesse est ut humoribus motus imprimatur major, quò arteriæ ad glandulas has subcutaneas liquoris plus deferant serosi, quam ob motûs celeritatem revehant venæ, vasque lymphatica, ut per glandularum poros exernatur residuum, aliter nil nisi transpiratio sequeretur insensilis. Quamvis tamen in Fermentationis vigore non adeo sensibiles videntur sudores, quia humores, vel potius vapores, circa suum moveri possunt centrum, (in quo consistit eorum volatilitas) quam postea cum motu imminato iisdem repentes quasi sibi invicem irretiantur, adeoque liquorem constituunt, in quo transpirationis insensilis, sudorumque consistit differentia.

I X.

Aliud autem requisitum est feri abundantia, & secretionis à sanguine facilitas. Quod enim non est, secerni non potest; vel si aliis adeo sit inclusum particulis, ut earum compages dissolvi nequeat, idem est ac si non adfuerit. Quamvis autem hic feri tantum fiat mentio, per idem tamen intelligi velim quid compositum ex aquâ, quæ fluiditatem conciliat; particulis salinis, quæ dant penetrationem; & terrestribus ipsis minutioribus, quæ ob tenuitatem simul cum sero feruntur per poros, ut ex sordibus constat cutaneis, imo & forsân multis, alterius conditionis, particulis. Hinc aquosis deficientibus, humorum imminuitur mobilitas, demptis salinis, eò facilius obstructions efficiunt terrestres, aut visciditate magnâ in massam introductâ sanguineam, aut etiam terresteritate, nec aquosæ, nec salinæ, nec terrestres glandularum possunt penetrare poros, sed tota sanguinea massa quasi quid continuum per corpus circulat.

Tertia autem Condicio hæc est, ut glandularum pori satis sint aperti; iis enim obstructis, occlusisque manentibus, frustra per eos quaeritur exitus. Hinc est quod sudorifera aculeis quibusdam armare solemus (salinis videlicet, ideo sudorificis dictis) quo melius primo referantur obstructions, & demum postea sudores eliciantur facilius. Aliter enim fermentatione in sanguine nimium exaltatâ, materia primi elementi omnia repagula, carcerefque disrumpens avolat, reliquæque particulæ secessionem faciunt in corpore, sanguinisque crassi nimium solutâ, Agri ad Patres transeunt.

X I.

His itaque præmissis Medicamentorum sudoriferorum aggrediamur naturam, quæ secundum tres requisitorum supra-dictorum explicabimus classes. Sic enim aliis ex aliis deductis, præmissis claris, distinctisque existentibus, conclusionæque rite exinde deductâ, nil nisi ipsa sequitur veritas.

X I I.

Ad eorum autem classem quæ fermentationes in sanguine excitant majores, pertinent vel ipsa volatilia & spirituosa, quæ à materia subtili vehementius mota, majorem sanguini imprimunt impetum, unde particulis ejus vehementer commotis, ad capillaria usque vasa pergunt medicamenta, (per quod à Purgantibus, & Diureticis distinguuntur) & glandularum trahunt poros: hinc pulsus à majori sanguinis augetur calore, qui in particularum ejus magis subtilium majori consistit motu. Possunt quoque hujus classis sudorifera esse viscosa, cum volatilitate tamen conjuncta, unde materia illa ætherea volatiliores (claustris quasi inclusas) exagitans particulas, ipsa quoque iis irretitur, & ob pororum diversitatem (ab ingredientium multitudine exortam) motu suo multum augetur, repagulisque demum abruptis, se per totam massam dispergit sanguineam

B

ejus.

ejusque fermentationem auget quàm maximè. Ad priorem speciem referuntur omnia salia volatilia, omniaque spirituosà, ut sal volatile CC. succini viperar. spiritus CC. fulig. sanguinis, theriacal. camphorat. & similia. Ad Posteriores referuntur compositiones officinales tot ingredientibus onustæ, ut Theriaca, Mithridat. Diascord. & similia.

XIII.

Ad secundam autem classẽ, scilicet seri in sanguine deficientis conciliantium copiam, referuntur quæ ipsa humido pollent cum tamen volatilitate conjuncta, ut sales inde diluantur, fluidaque reddantur, tandemque volatilia reddita per poros expellantur, aliter enim partium inhzrentia poris, quò fortius ab humorum impelluntur fermentatione, & agitantur, eò obstructions producant pertinaciores, dum videlicet particule acutæ salinæ, quæ superficie tenus solum penetrabant antea, nunc ad basim usque in glandularum adiguntur poros. Hujus autem speciei sunt omnia sudorifera liquoris haustusque forma exhibita, ut sunt Decocta Apozemata &c. Aut sunt quæ nexum humorum nimis arctatum disjungunt, ut particule serosæ ab aliis laxatæ per habitum corporis expellantur. Hujusmodi sunt acida volatilia, qualia sunt spiritus nitri salis acid. Sulphuris &c. quæ cum humoribus fermentata particulis suis acutis vinculum dissecant humorum; hinc cum aliis quæ fermentationem sanguinis exaltant, sunt simul commiscenda, ut activa magis reddantur: quamvis etiam extra corpus acidum aliquod cum alcali in substantiam aliquam coagulari possit durentem, in corpore tamen humano ex iisdem simul mistis quid tertium ab ambobus produci possit diversum, quod in sanguine laudabiles producat effectus, aut etiam dum fermentatione agitantur continuâ eorum totalis impediatur coalitio. Huc denique referantur quæ acidum humorum fixum (particulas eorum nimis arcto colligans) absorbent: fermentationemque cum eodem ineuntia, id fluxile reddunt vinculoque ita disrupto, necesse est ut firma ista humorum cesset connexio, particulæque secretioni sint magis adaptatæ, quò auctâ fermentatione per poros expel-

expellantur, dumque non solum huiusmodi absorbent particulas, sed ob pororum eorum diversitatem, aether eos trajiciens in sanguinem nostrum introductus, fermentationem init cum eo qui per poros, alius generis in nostro perfluit sanguine, unde particulae serosae ab aliarum liberatae nexibus, fermentationis vi, in auras protruduntur. Haec autem praestant alcalia fixiora, & terrea, ut sales herbarum fixi CC. ustum antimon. diaphoret. Bezoard. mineral. & huiusmodi.

X I V.

Quod Tertiam Classem respicit pororum videlicet apertionem, superius diximus ea salina esse debere, eaque volatilia, si obstructions nimis sint pertinaces, vel fixiora eaque rigida, punctisque donata acutis quo melius possint penetrare, sed tamen fortiter mota, & rigida ne vel à particulis poros jam obstruentibus repellantur, eorum puncta facile nimis detorqueantur, aut rumpantur, & ita reddantur inefficacia, unde sudorifera plus saepe nocuementi nobis afferant, humorum penitus evertendo crasum. Hoc modo autem agunt salia volatilia, & alcalia rigidiora supra dicta, ut & mineralia quae quamvis non adeo sint tenuia, molis tamen magnitudine, punctorumque rigiditate (non nimia tamen quae aequè multum obessent) certius quamvis serius suum producant effectum. Praecipue vero sales herbarum essentiales à particulis suis magis terrestribus depurati, hic locum obtinent.

X V.

Natura autem horum Medicamentorum ita explicata, ad eorum in Praxi Medicâ descendamus usum, qui etiam ab explicatione supradicta deducetur, ut omnia catenatim à se invicem dependant.

Ex prædictis constat finem horum medicamentorum præcipuum esse obstructionum reſerationem, humorumque viſcoſorum, ſimulque pertinaciter ad hærentium; attenuatiorem, ut impedimentiſ omnibus in corpore amotis, humorum fermentationes recto peragantur modo. Non enim ſeri evacuatio eorum præcipua ſit indicatio; vel enim obſtructiones adſunt, vel non, ſi non, ſat ſunt Emunctoriorum in corpore publicorum ad idem evacuandum ſine ſudoriferorum ope, ſi autem adſint, quid valet humores ex parte aliquâ evacuari ſtagnantes, dummodo obſtructione manente, novorum quotidie iterum ſit collectio. Hinc enim in Hydrope ſeri evacuatio per paracenteſim experta fuit tam fruſtranea, dummodo cauſa ejus continens, obſtructio ſcilicet, vaſorumque inde lymphaticorum ruptio, ſit ſuperſteſ.

XVII.

Cum autem pateat obſtructionum reſerationem horum finem eſſe præcipuum, uſus eorundem in Febris tam continuis quam intermittentibus habere debet locum. Cum enim cauſa earum proxima in pororum obſtructione conſiſtat partiali (ſi de Continuis & inflammatoriis loquimur), ut locus ſolum ſit pro materiæ cæleſtis ingreſſu egreſſuque per pororum obſtructorum interſtitia (nam ſupponendum hic talem eſſe obſtructionem, ut cum corpus aliquod triangulare. porum obturet rotundum, adeo ut nunquam plenarie torum impleat ſpatium, quin aliquod reſiduum ſit interſtitium) hinc oritur calor vehementiſſimus, aliaque februm ſymptomata, à materiâ illâ præternaturalem in ſanguine excitante fermentationem. Curatio itaque ſolum in particularum earum obſtruentium è poris conſiſtit expulſione, quod nullo alio poſſit eſſici modo, quam ſudoriferorum penetrantium ope, quæ per totum corpus peragant, & tandem, per glandularum poros vi quaſi & armis viam ſibi efficiunt, dum rigidis ſuis particulis, motuſque celeritate obſtruentes expellunt particulas. Si autem de Intermittentibus loquimur

quimur quid manifestius est, quam quod ab eadem causâ, obstructione scilicet, vel in viscere aliquo, vel parte aliqua solidâ existente, oriuntur, hincque materiâ ibi collectâ, tantoque temporis spatio (secundum materiâ ibi collectâ naturam) citius tardiusve fermentationem concipiente, oritur paroxysmus, cum massa hæc fermentans sanguini communicetur. Hæc autem non mere esse chimerica constat à causa Antecedente & Effectu, à causa in continuis, dum semper fere oriuntur à pororum primo nimîâ apertione, subitâque inde sequente constipatione, seu à caloris & frigoris subito consequentium successu. Ab Effectu, quod morbi hi nunquam quam sudorificis curantur felicius: hincque quidam crus inflammatum ignis calori subjicientes, vi ejus penetrante, obstructionemque referante, curantur. In Febris quoque malignis, Pestique, hæc conferre non solum experienciâ, sed quoque ratione patet, dum scilicet à centro ad circumferentiam materia protruditur morbifica, ut tandem in auras abeat, utque medicamentis illis officinalibus cum acidis volatilibus commistis (quæ etiam materiâ morbificâ infringunt acrimoniam) sanguinis conserve-tur mixtura; hospite enim alieno intus excepto, particulatum inter se regularis non potest conservari dispositio.

X V I I I.

Quod de Febris supra diximus, verum quoque nobis videtur in omnibus morbis ab obstructione ut causâ proximâ, prognatis, ut in Apoplexia, morbisque soporosis, imo omni hydropum genere, quamvis in hoc ultimo affectu majus imminet periculum, ne dum obstructionibus removendis incumbimus, vasa plura dilacerentur lymphatica. Hinc quoque in sudoribus frigidis symptomaticis dictis conveniunt, si à vasorum capillarium oriuntur obstructione, dum scilicet humores prima vice expelli non possunt nisi à novis iterum humoribus à tergo prementibus protruduntur, indeque sub liquoris frigidi expelluntur forma, sic enim referatis poris libera humorum in capillaribus restituitur circulatio. Si autem à virium oriuntur defectu, omnino sunt fugienda; cavendum vero quod in omni-

has his affectibus inter oppreſſas conſumptaque bene diſtinguamus vires.

X I X.

Denique in omnibus qui à Sale aut acido aliquo fixo ortum ducunt affectibus, ut in Scorbuto, & Lue Venerea, ut ſalibus illis volatilibus factis, viribusque infractis (prout res poſtulat) per habitum corporis exeernantur. Notandum autem medicamenta hiſc liquoris melius quam alia convenire formâ, ut ſales inde diluantur magis, fluidaque reddantur.

X X.

Poſſumus tamen his internis externa quoque adungere, ut Balnea, Semicupia, Fomenta &c. quæ in Cutaneis præcipue conveniunt Affectibus, ut in Scabie, Lepra, Tumoribus Eryſipelatoſis, Arthritide, &c. ſimilibus, quævis Balnea fortiori (circulationis lege) cum ſanguine commixta internis quoque morbis adferre poſſint auxilium.

X X I.

Ne autem horum exhibitione magnos committamus errores, has ſubſequentes nobis viſum eſt addere cautiones. Primo ubi ſerum in ſanguine deſicit, ſudorifera ſicca non ſunt exhibenda, ne ab aliis particulis, ſalinis ſcilicet, aut terreſtribus, majores fiant obſtructiones.

X X I I.

Dein virium reſpectus ſemper eſt habendus, ſi illæ enim jam ſint detrita, ut fermentationem magnam ſatis ad ſudores expellendos agri ferre non poſſint, omnino à ſudoriferis eſt abſtinendum ne ſpiritus ad naturales exercendas functiones deficientibus, mors ſtatim agros invadât.

XXIII. Porro

XXIII.

Porro medicamentorum semper fiat delectus, ut sanguinis humorumque naturæ, & constitutioni sint adaptata, ut scilicet si salis peccat copia, misceantur acidiuscula, quæ vim ejus infringant, & vice versa: si quoque nimia pororum dilatatio ratione virium sit metus, & tamen sudorificis opus sit addantur leviter astringentia, ut bolus armen: aut Laudan. opiat. gr. j. aut ij. quæ eosdem leniter constipent.

XXIV.

Præterea cavendum ne exhibeantur sudorifera nisi prius humores (si præparatione opus habent) præparentur. Si enim humores sint crassi, viscosi, aut terrestres, fermentatione auctâ in vasa impelluntur capillaria, ibique hærentes obstructions producunt. Sunt autem primo incidendi, & attenuandi Apozematibus ejusmodi, & post incisionem, attenuationemque sufficientem, crassiores per alvum sunt subducendi, & reliquæ postmodum per sudores expellendæ. Si autem præparatione opus non sit, statim humores per alvum sunt ducendi, posteaque per sudores pellendi. Si autem tempus hæc non permittit, ut in Febribus ardentibus, duorum malorum minus est eligendum, causa scilicet proxima prius tollatur sudorificis, ne fermentatione nimia mixtura sanguinis destruat. Sed notandum quoque ipsa sudorifera humores ipsos hic attenuare.

XXV.

Deinde dum exhibeantur, Regiminis ratio est habenda, ne pori fermentatione magnâ aperti, à frigore subito constipentur, & symptomata inde recipiant incrementum. Aut curandum ne corporis nimia jactatione medicamentorum impediatur, aut pervertatur, operatio.

XXVI. Por-

XXVI.

Porro ubi natura per se satis agit, non nimis est incitanda, ne operatio ejus nimis precipitetur, aut obstruatur. Præstat enim naturam sequi quam pellere.

XXVII.

Nunquam medicamentis externis solis fidendum, sed una cum his interna quoque sunt propinanda.

XXVIII.

Denique exhibitionis tempus bene est observandum, ut in Febris continuis, ubi paroxysmus minus urget, in Intermit- tentibus duabus horis ante paroxysmi adventum. In morbis pi- tuitosis, & viscosis post humorum debitam præparationem, & evacuationem &c. Hæcque de sudoriferorum Naturâ, Opera- tione, & utendi modo dicta sunt.

F I N I S.

